

LIK KI

annað aftur í, at samstundis sum nakrir stjórar tryggja sær millióna-upphæddir í fráfaringsavtalum, so eru tað føroyskar familjur, ið hava trupult við at fáa endarnar at røkka saman, vísir formaðurin í Havnar Arbeiðarafelag á.

– Ein arbeiðaraløn er ikki nokk at liva av í dagsins samfelag. Kostnaðarstøðið er so høgt í samfelagnum, at ein familja við børnum, ið hevir vanliga arbeiðaraløn og skal hava tak yvir høvdið, hevir ongan livandi møguleika at fóta sær. At nógv av teimum kortini klára seg er mær ein gáta, sigur Hans Joensen.

Eingin er so nógv verður

Fyri Hans Joensen er tað eisini trupult at skilja, at ein einstakur persónur kann fáa eina fráfaringsavtalu, ið er tað sum svarar til 36 árs-lønir hjá einum arbeiðsmanni. Í hansara hugaheimi eru nevnliga øll menniskjur líka nógv verd.

– Eingin einstakur persónur er so nógv verður, ið nakrar av hesum fráfaringsavtalunum leggja upp til. Øll menniskjur eru líka nógv verd. Men um man skal taka dagar millum hvørji eru mest verd í dagsins samfelag, so haldi eg ikki, at hesi fólkin, sum eru á privata arbeiðsmarknaðinum, hesi sum stríðast hvønn dag og skulu hava so lítið sum gjørligt fyri at kunna gjalda hesar ógvusligu upphæddirnar til nakrar fáa persónar, hava eitt minni virði enn nakar annar, sigur Hans Joensen og leggur afturat.

– Tey hava eitt stórt virði, um tað er tað, ið tað snýr seg um. Men tað er ringt at fáa fólki at skilja, at tann persónurin, sum stríðist og framleiðir fyri at fáa inntøkur, skal fáa røttu samsýningina fyri tað. Tí so verður kanska ov lítið eftir til teir, ið skulu hava hesar stóru fráfaringslønirnar.

VERÐUR IKKI TOSAÐ UM

*Tað er ikki mín
uppfatan, at frá-
faringaravtalur-
nar í Føroyum eru
á sama støði sum
í øðrum Norður-
londum. Heldur
vildi eg mett, at
tær eru lægri her
enn aðrastaðni,
tí at fyrirkurnar
eru tað smærri í
Føroyum, sigur
Marita Ras-
mussen, stjóri í
Vinnuhúsinum*

HALLUR AV RANA

HALLUR@SOSIALURIN.FO

Hóast tað eru fleiri dømi um stjórar, ið hava fingið rímiligar stóra upphæddir í fráfaringsavtalum seinnu árin, so er torført at siga nakað um hvussu vanligt slíkt er í Føroyum. Innan privatu vinnuna verður nevnliga vanliga ikki tosað um slík evnir, men er nakað, ið verður hildið millum einstaklingar og fyrirkurnar. Tað er fatanin hjá Marita Rasmussen, stjóra í Vinnuhúsinum.

– Slíkt verður avtalað millum einstaklingar og fyrirkurnar og verður vanliga ikki tosað um. Fólki koma og fara, og sum uttanfyristandandi veit man illa nokk av tí, fyrr enn onkur nýggjur er settur í starv. Undantøkini eru tó, tá tað er okkurt, ið hevir almennan áhuga, sigur Marita Rasmussen, tá ið hon verður spurd, um hvussu vanligt tað er

– Slíkt verður avtalað millum einstaklingar og fyrirkurnar og verður vanliga ikki tosað um. Fólki koma og fara, og sum uttanfyristandandi veit man illa nokk av tí, fyrr enn onkur nýggjur er settur í starv, sigur Marita Rasmussen, stjóri í Vinnuhúsinum

innan føroyskt vinnulív við fráfaringsavtalum, ið hava milliónavirði.

Men hóast tað ikki er nakað, ið verður tosað um, so er hennara fatan tann, at tað verða ikki gjørdar størri og fleiri avtalur í Føroyum enn í okkara grannalondum.

– Tað er ikki mín uppfatan, at fráfaringsavtalurnar í Føroyum eru á sama støði sum í øðrum Norðurlondum. Heldur vildi eg mett, at tær eru lægri her enn aðrastaðni, tí at fyrirkurnar eru tað smærri í Føroyum, sigur Marita Rasmussen.

Samsýningin avtalað frammanundan

Sjálv sær Marita Rasmussen ikki nakrar trupulleika í teimum høgu fráfaringsavtalum, ið av og á koma undan kavi, men vísir á, at fráfaringsavtalur vanliga er nakað, ið verður avgjørt millum partarnar, tá ið ein persónur verður settur í starv.

– Fráfaringsavtalurnar ella samsýningarnar verða vanliga avtalaðar við setan, og mangan er tað soleiðis, at stjórar í stórum fyrirkum fáa eina góða løn. Tá teir so fara frá, so sæst tað aftur í frá-

faringasamsýningini. Mangan er samsýningin bara lønin í eini uppsagnartíð, um ikki okkurt annað er avtalað frá byrjan, sigur Marita Rasmussen.

Stjórin í Vinnuhúsinum vísir eisini á, at í fleiri av teimum førum, tá ið onkur hevir fingið eina stóra fráfaringsavtalu í Føroyum, er talan um serlig størv, har tað kann vera ringt at fáa eitt nýtt starv seinni. Tá verður hædd tikið fyri tí í samsýningini.

– Tað er bara soleiðis, at við stórarí ábyrgd, so fylgir ein vandi við, at samstarvið av eini ella aðrari orsök steðgar. Eftirfylgjandi kunna møguleikarnir fyri einum nýggjum starvi gerast avmarkaðir. Tað ger seg kanska serliga galdandi í Føroyum. Samsýningin er eisini ein avleiðing av tí støðuni. Tað vil siga, at tú fært løn fyri eitt tíðarskeið, umframt eina samsýning fyri, at tað kanska ikki er so lætt at finna eitt nýtt starv, sigur Marita Rasmussen.

Harumframt er tað heldur ikki óvanligt, at ein slík avtala inniheldur eina avtalu um, at ein fyrrverandi stjóri ikki kann fara til ein av kappingarneytunum.

– Ein fráfaringsavtala kann tryggja, at viðkomandi ikki fer beint í eitt annað starv hjá kappingarneytanum. Men tað er ikki bara galdandi fyri stjórar, men er tað eisini vanligt at gera við starvsfólki, ið eru at rokna sum týðningarmikil starvsfólk í fyrirkuni og sita inn við eini serligari vitan, ið kann brúkast í kapping móti fyrirkuni. Slíkt avspeglast antin í eini høgari samsýning ella langari uppsagnartíð, sigur Marita Rasmussen.